

Sprawozdanie
z działalności Biblioteki Głównej
i bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego
Politechniki Warszawskiej
za rok 2017

Opracowanie: **Alicja Portacha**
 Elżbieta Mroczek
 Edyta Strzelczyk

Kwiecień, 2018

Spis treści

1. ORGANIZACJA	3
1.1. Pracownicy.....	3
1.2. Pomieszczenia biblioteczne	5
2. ZADANIA	6
3. BUDŻET	9
3.1. Wydatki na zbiory.....	9
3.1.1. Wydatki na prenumeratę czasopism.....	12
3.2. Inne wydatki	13
4. ZBIORY.....	14
4.1. Książki drukowane i elektroniczne	16
4.2. Czasopisma drukowane i elektroniczne	17
4.3. Zbiory specjalne	17
4.4. Biblioteka Cyfrowa.....	18
5. UDOSTĘPNIANIE	19
5.1. Wykorzystanie zbiorów elektronicznych	21
5.2. Inne usługi.....	22
6. USŁUGI INFORMACYJNE i ORGANIZACJA SZKOLEŃ	23
6.1. Szkolenia użytkowników	24
6.1.1. Przystosowanie biblioteczne	24
6.1.2. Szkolenia zaawansowane.....	24
6.1.3. Szkolenia dla redaktorów Bazy Wiedzy PW.....	25
6.2. Działania informacyjne i promocyjne.....	26
6.2.1. Strona WWW.....	26
6.2.2. Serwisy społecznościowe	27
6.2.3. Działalność wystawiennicza.....	28
6.2.4. Wydarzenia, spotkania, szkolenia otwarte organizowane przez SBI PW.....	29
7. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	31
8. BAZA WIEDZY PW ORAZ SYSTEM INFORMACJI O NAUCE POL-ON.....	31
9. PODSUMOWANIE.....	35
10. WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW	37
11. ZAŁĄCZNIKI 1-16B	

1. ORGANIZACJA

System biblioteczno-informacyjny Politechniki Warszawskiej (SBI) na koniec 2017 roku liczył 31 jednostek. Strukturę systemu przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Typy jednostek SBI PW

Biblioteka Główna	1
Filie Biblioteki Głównej	3
Punkty Biblioteczne Biblioteki Domów Studenckich	3
Biblioteki wydziałowe	12
Biblioteki instytutowe	10
Biblioteka Szkoły	1
Biblioteka Zakładu	1

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowy wykaz jednostek SBI PW zawiera Załącznik 1.

1.1. Pracownicy

Według stanu na dzień 31.12.2017 r., we wszystkich bibliotekach SBI PW zatrudniano łącznie 150 bibliotekarzy na 133,2 etatach, w BG PW 105 osób na 93,2 etatach. Liczbę etatów bibliotecznych w poszczególnych jednostkach przedstawia Załącznik 2.

Rada Biblioteczna pozytywnie zaopiniowała powołanie kierownika Oddziału Informatyzacji BG oraz kierownika Biblioteki Wydziału Architektury.

W roku 2017 w Bibliotece Głównej dwie osoby awansowano na stanowisko bibliotekarza, osiem osób na stanowisko starszego bibliotekarza, a dwie osoby na stanowisko kustosza.

Przedstawiciele Biblioteki Głównej brali udział w pracach Komisji Senackich: ds. Nauki, ds. Kadr, ds. Współpracy z Zagranicą, ds. Historii i Tradycji, ds. Etyki, ds. Kształcenia, ds. Organizacji Uczelni, ds. Mienia i Finansów oraz Rady Muzealnej.

Przedstawiciele Biblioteki Głównej w roku 2017 **współpracowali z instytucjami i bibliotekami zewnętrznymi**. Wśród tych działań podkreślić należy udział:

- jednej osoby z grona pracowników Biblioteki Głównej w pracach powołanego przez RW Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (KDBASP) Zespołu ds. StatEl, którego celem jest opracowanie ujednoczonych danych statystycznych o tych

zasobach w bibliotekach akademickich, dla potrzeb ankiet i rankingów prasowych (roczna aktualizacja wykazu);

- siedem osób z bibliotek PW w realizacji projektu BazTech;
- jednej osoby w pracach Zespołu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich ds. badania efektywności bibliotek, prowadzącego również szkolenia dotyczące metodologii badań satysfakcji użytkowników;
- dwóch osób w pracach zespołu powołanego przez KDBASP do przeprowadzenia ogólnopolskich badań satysfakcji użytkowników bibliotek akademickich w ramach projektu *Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce*;
- dyrektora biblioteki w Radzie Konsorcjum Bibliotek Naukowych, którego celem jest pozyskanie środków finansowych oraz wybór i zakup systemu bibliotecznego nowej generacji;
- dyrektora biblioteki i trzech osób z zespołu pracowników BG w pracach międzyuczelnianego Zespołu wdrażającego wspólny projekt bibliotek warszawskich uczelni wyższych *BiblioWawa*, dyrektorka BG została wybrana na przewodniczącą Zespołu Koordynacyjnego Systemu Wypożyczeń Warszawskich (*więcej w części 2*).

W roku sprawozdawczym **Rada Biblioteczna** obradowała trzy razy. Przedmiotem obrad były m.in.:

- remont gmachu Chemii i związane z tym problemy w funkcjonowaniu Filii Biblioteki Głównej - Biblioteki Wydziału Chemicznego,
- modernizacja przestrzeni w Bibliotece Głównej,
- plan rzeczowo-finansowy na rok 2017 Biblioteki Głównej PW,
- prenumerata i wykorzystanie czasopism,
- dostęp i wykorzystanie baz danych,
- utworzenie Ośrodka Informacji Patentowej,
- wyniki badania satysfakcji użytkowników bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego PW.

Bieżące działania i plany Biblioteki Głównej są omawiane na cyklicznych kolegiach kierowników oddziałów, filii oraz dyrekcji. Mają one charakter szkoleń merytorycznych, poszerzających wiedzę o zadaniach innych jednostek BG.

Działające od listopada 2016 roku **Koło Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich** przy Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej (Oddział SBP w Warszawie, Okręg mazowiecki) na koniec 2017 roku liczyło 20 członków (w tym 18 aktualnych pracowników BG).

1.2. Pomieszczenia biblioteczne

Wielkość pomieszczeń bibliotek SBI oraz liczbę miejsc dla czytelników w latach 2013-2017 podano w Tabeli 2.

Tabela 2. Pomieszczenia biblioteczne łącznie w latach 2013-2017

	Powierzchnia (m.kw.)	Liczba miejsc dla czytelników
2013	9 537	1 016
2014	9 527	1 010
2015	9 565	1 034
2016	9 565	1 093
2017	9 492	1 094

Źródło: Opracowanie własne

Dane dotyczące wielkości pomieszczeń bibliotecznych oraz liczby miejsc dla czytelników w poszczególnych bibliotekach SBI w 2017 roku przedstawiono w Załączniku 3.

Przeprowadzono następujące **prace remontowo - modernizacyjne**:

W okresie wakacyjnym realizowano projekt *Przebudowa pomieszczeń czytelni oraz pomieszczeń biurowo-socjalnych Biblioteki Głównej na I i II piętrze w Gmachu Głównym PW*. W wyniku przeprowadzonej modernizacji uzyskano lepsze warunki do korzystania z przestrzeni biblioteki, wydzielono pomieszczenia do cichej pracy w czytelni na II piętrze, potrzeba których była wielokrotnie zgłaszana przez czytelników w ankietach dotyczących komfortu pracy w bibliotece. Wymieniono również wykładzinę podłogową. Dzięki środkom, pozyskanym z Funduszu Modernizacji i Rozwoju Uczelni, wyposażono czytelnię na II piętrze:

- w stoły wielostanowiskowe w dwóch pomieszczeniach, przez co zwiększyła się liczba stanowisk do cichej pracy;
- w zamontowane wzdłuż okien czytelni dwa długie stoły, dzięki którym uzyskano więcej stanowisk do pracy (w miejsce dotychczasowych funkcjonalnych wąskich stolików 2-osobowych).

Biblioteka Główna ze środków własnych doposażyła czytelnię w meble modułowe dla użytkowników, aby stworzyć miejsce, w którym można odpocząć i komfortowo spędzić

czas. Uzyskany efekt przeprowadzonego remontu przebudowy pomieszczeń na I i II piętrze w Gmachu Głównym znacznie poprawił nie tylko estetykę pomieszczeń, ale zwiększył także funkcjonalność stanowisk pracy dla czytelników, jak również dla pracowników biblioteki. Koszt projektu wyniósł 398 078,53 złotych, z czego 223 078,53 zł pochodziło z funduszu inwestycyjnego BG, 175 000 złotych z centralnego funduszu inwestycyjnego (z wyłączeniem kosztów zakupu wyposażenia).

W związku z pracami remontowymi w Gmachu Chemii nastąpiła konieczność przemieszczenia zbiorów Biblioteki. Pomieszczenia na parterze (Wypożyczalnia i Czytelnia Studencka) zostały oddane do dyspozycji Wydziału, w zamian BWCH otrzymała trzy pomieszczenia, które funkcjonują jako magazyny biblioteczne w Gmachu Technologii Chemicznej. Magazyn Biblioteki na I piętrze gmachu przekształcono w Wypożyczalnię Studencką, gdzie przechowywany i udostępniany jest księgozbiór studencki. W Czytelni Naukowej zorganizowano wolny dostęp do zbiorów, przechowywanych do tej pory częściowo w magazynach zamkniętych.

Odnowiono pomieszczenia Filii BG Biblioteki Terenu Południowego (pomalowano ściany) oraz zaprojektowano nowe meble do czytelni katalogowej, na których zainstalowano terminale, zakupione ze środków FMiRU.

2. ZADANIA

Przyjęty w 2011 roku Uchwałą Senatu Regulamin funkcjonowania systemu biblioteczno-informacyjnego PW określa zadania SBI. Poniżej przedstawiono skróconą informację o stanie ich realizacji w 2017 roku:

- gromadzenie zbiorów drukowanych i elektronicznych zgodnie z profilem prowadzonych badań oraz kierunkami kształcenia; typowanie książek do zakupu realizował zespół bibliotekarzy Sekcji Kolekcji Dziedziny, materiały nabywane były przez wyspecjalizowane jednostki organizacyjne BG, a informację o nowościach w zbiorach upowszechniano na stronie internetowej BG w kwartalnych zestawieniach. Zadanie wspierane było przez dedykowane bazy *Dezyderaty* i *Umowy*, które pozwalają na monitorowanie płynności realizacji zamówień oraz bieżącego stanu budżetu;
- informowanie o zbiorach bibliotecznych i usługach informacyjnych (więcej na ten temat w części 6.2.);
- opracowanie zbiorów oraz bieżące prace nad aktualizacją i korektą Centralnego Katalogu Zbiorów Bibliotek PW (CKZB PW):

- kontynuowano prace nad aktualizacją Układu Działowego Zbiorów, w ramach których przygotowano strukturę dla działu E - Chemia oraz rozpoczęto jej wdrażanie; wyodrębniono nowy dział N - Nauki biologiczne. Biotechnologia. Medycyna.
- prowadzono prace mające na celu podniesienie jakości opisów rekordów w CKZB PW, zostały one usystematyzowane w ramach projektu *Podnoszenie jakości i efektywności Katalogu Centralnego PW*. Przygotowano narzędzie wspierające (baza słów kluczowych w programie Access), określono obszar i harmonogram prac, przeszkolono personel. Realizowano prace w zakresie modyfikacji: słów kluczowych, UKD, klasyfikacji lokalnej, opisów formalnych;
- prowadzono, we współpracy z właściwymi jednostkami Uczelni, prace w zakresie dokumentowania dorobku piśmienniczego i wydawniczego pracowników Uczelni, jej doktorantów i studentów oraz realizacji zadań związanych z aktualizacją *Systemu Informacji o Nauce POL-on* (więcej w części 8.);
- udział w kształceniu przez organizowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych, wystaw i pokazów promujących zbiory biblioteczne, źródła informacji i efektywne metody korzystania z nich (więcej w części 6.1.) oraz ustawiczne podnoszenie kwalifikacji przez pracowników SBI (więcej w części 7).

Usługa BiblioWawa

Dążąc do rozszerzania oferty dla użytkowników BG aktywnie uczestniczyła w pracach nad zaprojektowaniem i wdrożeniem usługi *System Wypożyczeń Warszawskich BiblioWawa*, którą uruchomiono w grudniu 2017 roku. Usługa oferuje dostęp do zasobów bibliotek warszawskich uczelni wyższych: Biblioteki Uniwersyteckiej, Biblioteki Głównej Wojskowej Akademii Technicznej, Biblioteki Głównej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Biblioteki Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Biblioteki Akademii Pedagogiki Specjalnej, Biblioteki Akademii Wychowania Fizycznego. Z usługi mogą korzystać studenci I, II, III stopnia studiów, słuchacze studiów podyplomowych oraz pracownicy Uczelni zatrudnieni na umowę o pracę. Zasady, na jakich wypożyczane są zbiory, precyzują przepisy zawarte w regulaminach poszczególnych jednostek. Usługą objęte są zasoby drukowane partnerów projektu. Szczegółowa informacja o usłudze dostępna jest na stronie internetowej <http://www.bibliowawa.bg.pw.edu.pl>. Logotyp, materiały promocyjne oraz strona www zostały zaprojektowane przez zespół pracowników BG PW.

Badanie opinii użytkowników SBI PW

W ramach ogólnopolskiego projektu *Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce* w roku sprawozdawczym w bibliotekach SBI PW przeprowadzono badania satysfakcji użytkowników. Celem badania było poznanie opinii osób korzystających z bibliotek Uczelni na temat jakości ich pracy, oceny poszczególnych usług oraz zasobów, określenie najczęstszych celów odwiedzin oraz sposobów korzystania z bibliotek. W badaniu wzięło udział 3 508 osób, ankiety pozyskiwano w wersji drukowanej oraz drogą elektroniczną. *Globalny wskaźnik Satysfakcja Użytkowników* dla bibliotek całego SBI wyniósł 4,43 - jest on nieco niższy od uzyskanego w poprzednim badaniu z 2015 roku. Ocena Biblioteki Głównej z filiami wypadła lepiej niż we wcześniejszych badaniach, natomiast słabiej oceniono biblioteki specjalistyczne. Wśród ocenianych aspektów najwyższe wskaźniki uzyskali pracownicy bibliotek (kultura obsługi, kompetencje, dyspozycyjność). Wśród najczęstszych celów odwiedzin wskazywano: wypożyczanie zbiorów (80% respondentów), korzystanie ze zbiorów na miejscu (56% respondentów), praca/nauka w przestrzeni bibliotecznej (53% respondentów). Badanie wykazało, że najczęściej wykorzystywanym zbiorem są zasoby drukowane (92% respondentów), odnotowano jednakże wzrost w stosunku do poprzedniego badania wykorzystania zasobów elektronicznych. Ankieta zawierała również pytanie otwarte, w którym 765 osób wyraziło swoje oczekiwania oraz problemy związane z korzystaniem z bibliotek. W SBI PW badania satysfakcji użytkowników przeprowadzono po raz trzeci. Ich cykliczność pozwala na dokonywanie porównań na przestrzeni lat, poznanie potrzeb i oczekiwań użytkowników. Diagnoza wynikająca z badania będzie wpływała na przyszłe planowanie działań biblioteki.

Projekt DUN

W roku sprawozdawczym zakończono w Bibliotece Głównej realizację projektu dofinansowanego ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na działalność upowszechniającą naukę. Obejmował on opracowanie oraz digitalizację zasobów z zakresu gospodarki przestrzennej, urbanistyki i architektury. W wyniku przeprowadzonych prac opracowano 12 058 książek, 1 253 maszynopisów, 2 656 fotografii, 200 slajdów. Opracowany zasób pochodził z kolekcji Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa BG oraz ze zbiorów Biblioteki Wydziału Architektury (5 821 książek). Realizacja projektu w zakresie opracowania poszerzyła informację katalogową o cennych zasobach, co bezpośrednio przyczynia się do ich wykorzystania przez użytkowników. Digitalizacji poddano 1 300 fotografii, 200 slajdów oraz 1 253 maszynopisy. Zdigitalizowane materiały zostały udostępnione w Bibliotece Cyfrowej PW, część z nich jest dostępna w domenie publicznej. Miniatury wszystkich fotografii i slajdów zostały dołączone do opisów bibliograficznych

zeskanowanych dokumentów w CKZB PW i są prezentowane użytkownikom w wynikach wyszukiwania. Poprzez digitalizację materiału zapewniono ochronę i zabezpieczenie oryginałów obiektów, utrwalenie ich na innym nośniku oraz umożliwienie dostępu zainteresowanym użytkownikom.

3. BUDŻET

Brak jest informacji o budżetach przyznawanych na działalność bibliotek specjalistycznych (wydziałowych i instytutowych) przez macierzyste jednostki organizacyjne.

Budżet Biblioteki Głównej (obejmujący wszystkie agendy BG, filie i biblioteki domów studenckich) wyniósł 13 025 541,-zł, w tym środki pozyskane na projekty realizowane w 2017 roku:

- Fundusz Modernizacji i Rozwoju Uczelni - 38 500,-zł
- Środki z rezerwy Rektora:
 - na utrzymanie i rozwój Bazy Wiedzy PW - 104 826,-zł
 - reorganizacja zbiorów w filii BG na Wydziale Chemicznym 61 000,- zł
 - integracja systemu bibliotecznego ALEPH z systemami uczelnianymi USOS i SAP 50 000,- zł
- MNiSW - DUN- 92 935,-zł

3.1. Wydatki na zbiory

Wydatki poniesione w 2017 na zakup zbiorów we wszystkich bibliotekach SBI PW przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Łączne wydatki na zakup zbiorów bibliotecznych w 2017 roku

Kategoria zbiorów	Wydatki w 2017
książki	498 603,- zł
zbiory specjalne	2 496, -zł
zbiory elektroniczne	1 977 628,- zł
czasopisma drukowane	471 481,- zł
Razem	2 950 208,-zł

Źródło: Opracowanie własne

Rok 2017 był kolejnym rokiem, w którym łączne wydatki na zakup zbiorów w całym SBI były niższe. Zanotowano spadek o 123,5 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego.

Zestawienie wydatków na zbiory poniesione przez poszczególne biblioteki SBI znajduje się w Załączniku 4.

Nakłady na zbiory poniesione przez Bibliotekę Główną w 2017 roku przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Wydatki na zakup zbiorów dla BG, Filii i bibliotek DS w 2017 roku

Kategoria zbiorów	Wydatki w 2017
książki drukowane	336 252,- zł
zbiory specjalne	48,- zł
prenumerata czasopism drukowanych polskich	100 279,- zł
prenumerata czasopism drukowanych zagranicznych	290 624,-zł
zakup licencji oraz dostęp do zasobów elektronicznych	1 975 129,- zł
Razem	2 702 332,- zł

Źródło: Opracowanie własne

W porównaniu do roku poprzedniego wydatki BG na zakup zbiorów ogółem były niższe o 145,8 tys. zł.

Wskaźniki¹ wydatków Biblioteki Głównej na zbiory w latach 2013-2017 przedstawia Tabela 5. Pozwalają one określić, czy ponoszone nakłady finansowe są wystarczające w odniesieniu do obsługiwanej populacji i jak kształtowały się na przestrzeni lat.

¹Od kilkunastu lat Biblioteka Główna PW uczestniczy w projekcie Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych (AFBN) w Polsce. Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie jednolitych metod oraz narzędzi systematycznej oceny działania bibliotek naukowych opartych na analizie i porównaniach danych statystycznych oraz wskaźników funkcjonalności. Gromadzenie danych statystycznych w AFBN umożliwia dokonanie porównań wskaźników funkcjonalności pochodzących z własnej biblioteki ze wskaźnikami wyliczonymi dla grupy bibliotek o podobnym typie lub podtypie co nasza biblioteka oraz analizę zmian zachodzących na przestrzeni czasu w obrębie własnej instytucji lub na tle innych jednostek.

Tabela 5. Wskaźniki wydatków Biblioteki Głównej na zbiory w latach 2013-2017

Nazwa wskaźnika		2013	2014	2015	2016	2017
wydatki na zbiory	w przeliczeniu na potencjalnego użytkownika ² w PLN	73,7	74,4	77,7	70,1	69,3
wydatki na książki drukowane w		11,5	11,3	11,6	8,8	8,6
wydatki na zasoby elektroniczne		43,2	44,1	52,7	49,2	50,7
wydatki na drukowane książki (polskie i zagraniczne)	jako procent wydatków na zbiory biblioteczne	15,63%	15,2%	14,96%	12,58%	12,44%
wydatki na drukowane czasopisma zagraniczne		20,63%	20,72%	13,14%	13,56%	10,75%
wydatki na zasoby elektroniczne		58,6%	59,22%	67,8%	70,18%	73,09%
wydatki na zbiory		24,3%	25,61%	20,89%	21,95%	21,65%

Źródło: Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych <http://afb.sbp.pl/afbn/>

Udziały % wydatków przeznaczanych na poszczególne typy zasobów wskazują na kierunek polityki kształtowania kolekcji, w szczególności przesunięcie wydatkowanych środków finansowych z materiałów drukowanych na zasoby elektroniczne.

Wydatki poniesione na zakup książek drukowanych (skryptów, podręczników oraz literatury naukowej) w całym SBI wyniosły 498 603,-zł (67% w BG, 33% w pozostałych jednostkach SBI), łącznie wydatkowano na ten cel o 1 956,- zł więcej niż w poprzednim roku.

Środki wydatkowane na zakup książek na przestrzeni lat 2013-2017 przedstawia Załącznik nr 5.

Dodatkowym źródłem finansowania zakupów książek są opłaty specjalne pobierane przez Bibliotekę Główną oraz część bibliotek specjalistycznych za nieterminowy zwrot wypożyczonych dokumentów. W 2017 roku użytkownicy wpłacili z tego tytułu łącznie

² W projekcie AFBN większość miar wyliczanych jest w odniesieniu do potencjalnego użytkownika czyli wszystkich członków społeczności akademickiej (studentów, uczestników studiów doktoranckich, słuchaczy studiów podyplomowych, studentów „jednego przedmiotu”, pracowników PW).

258 138,-zł (w BG - 207 159,-zł). Kwota ta była o 24 179,-zł wyższa niż w roku poprzednim. System płatności on-line pozwala na szybsze uregulowanie należności bez konieczności fizycznej wizyty w bibliotece. Od 1 grudnia 2017 Biblioteka Główna, filie i punkty biblioteczne Domów Studenckich oraz niektóre biblioteki specjalistyczne nie pobierają opłat za niedotrzymanie terminu zwrotu książek w gotówce.

W 2017 roku wydatki bibliotek SBI na dostęp do zasobów elektronicznych wyniosły 1 977 628,-zł (BG - 1 975 129,-zł) i były o 22 242,-zł niższe niż w roku poprzednim (Załącznik nr 8). Z tej kwoty, ponad 55,8 tys. zł przeznaczono na zakup licencji na dostęp do norm elektronicznych.

3.1.1. Wydatki na prenumeratę czasopism

Wydatki na prenumeratę czasopism drukowanych w 2017 roku, poniesione przez Bibliotekę Główną i poszczególne wydziały, przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Wydatki na prenumeratę czasopism w 2017 roku

	<u>Grupa bibliotek</u>	Prenumerata czasopism drukowanych
1	Biblioteka Główna	390 903 zł
2	Wydział Administracji i Nauk Społecznych	0
3	Wydział Architektury	0
4	Wydział Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii	0
5	Wydział Chemiczny	0
6	Wydział Elektroniki i Technik Informatycznych	6 536 zł
7	Wydział Elektryczny	570 zł
8	Wydział Fizyki	244 zł
9	Wydział Geodezji i Kartografii	0
10	Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska	9 643 zł
11	Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej	924 zł
12	Wydział Inżynierii Lądowej	26 720 zł
13	Wydział Inżynierii Materiałowej	17 580 zł
14	Wydział Inżynierii Produkcji	1 641 zł
15	Wydział Matematyki i Nauk Informatycznych	0
16	Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa	6 203 zł
17	Wydział Mechatroniki	4 805 zł
18	Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych	3 685 zł

19	Wydział Transportu	1 630 zł
20	Wydział Zarządzania	0
21	Szkoła Biznesu	2 121 zł
	RAZEM	471 481 zł

Źródło: Opracowanie własne

W całym SBI na zakup czasopism drukowanych wydano mniej o 104 684,-zł niż w roku poprzednim.

W 2017 roku Biblioteka Główna finansowała również prenumeratę czasopism zagranicznych dla 6 bibliotek wydziałowych. Łączny koszt tej prenumeraty wyniósł 94 392,-zł. Strukturę wydatków w tej grupie kosztów przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. Wydatki BG na prenumeratę czasopism zagranicznych dla bibliotek wydziałowych w 2017

Prenumerata dla	Liczba tytułów	Koszt w 2017 roku
Biblioteki Wydz. Architektury	16	14 135 ,-zł
Biblioteki Wydz. MEiL	8	16 790,-zł
Biblioteki Wydz. EiTl	5	6 490,-zł
Biblioteki Wydz. IBHIŚ	5	21 131,-zł
Biblioteki Wydz. Inż. Materiałowej	5	35 009,-zł
Biblioteki Wydziału Fizyki	1	837,- zł
RAZEM	62	94 392,- zł

Źródło: Opracowanie własne

Czasopisma prenumerowane ze środków Biblioteki Głównej są przekazywane nieodpłatnie do udostępniania w bibliotekach wydziałowych.

3.2. Inne wydatki

Wysokość niektórych innych wydatków, np. na środki trwałe i przedmioty nietrwałe, szkolenia i konferencje, poniesionych przez biblioteki SBI, zawiera Załącznik 6. Wydatki w poszczególnych kategoriach przedstawiono w Tabeli 8.

Tabela 8. Inne wydatki bibliotek SBI w 2017 roku

Kategoria wydatków	Wydatki bibliotek specjalistycznych	Wydatki Biblioteki Głównej
sprzęt komputerowy i reprograficzny	1 568,-zł (2 biblioteki)	43 661,-zł
oprogramowanie (licencje)	1 400,-zł (1 biblioteka)	31 934,-zł
zakup regałów i wyposażenia	1 656,-zł (2 biblioteki)	50 507,-zł

remonty/ inwestycje	-	421 214,-zł
oprawa i konserwacja zbiorów	4 360,-zł (2 biblioteki)	7 360,-zł
szkolenia	962,-zł (1 biblioteka)	25 260,-zł
udział w konferencjach	-	64 261,-zł
inne (w tym: urządzenia pomocnicze i materiały biurowe)	8 410,-zł (6 bibliotek)	brak wydzielonej kategorii w budżecie BG

Źródło: Opracowanie własne

4. ZBIORY

Stan zbiorów w bibliotekach SBI PW w latach 2013-2017 prezentuje Tabela 9.

Tabela 9. Stan zbiorów SBI PW w latach 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
książki	869 561	864 891	871 469	872 530	867 907
czasopisma	280 373	276 793	279 665	281 915	280 433
zbiory specjalne	364 261	366 266	370 375	367 223	367 224
razem	1 514 195	1 507 950	1 521 509	1 521 668	1 515 564

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowy wykaz ilości posiadanych zasobów w poszczególnych bibliotekach SBI w 2017 roku przedstawia Załącznik 7.

Księgozbiór w jednostkach BG na koniec 2017 roku liczył 1 094 977 woluminów, co stanowi 72% zbiorów bibliotek SBI PW.

Wpływ zbiorów nielektronicznych do bibliotek SBI PW w roku 2017 prezentuje się następująco:

Tabela 10. Wpływ zbiorów nielektronicznych do SBI w roku 2017

Wpływy do SBI w 2017 r.	książki [wol.]	czasopisma [wol.]	zbiory specjalne [j. inwent.]
przybyło łącznie do SBI PW	12 761	2 303	2 938
w tym przybyło do BG	7 347	1 273	144
zmiana wpływu do SBI PW wobec roku ubiegłego	↑ 0,5%	↓ 11%	↓ 2%

Źródło: Opracowanie własne

Większość ubytków odnotowanych w bibliotekach SBI PW wynika z selekcji dokumentów nieaktualnych. Odnotowano następujące ilości ubytków w roku 2017:

Tabela 11. Ubytek zbiorów nieelektronicznych z bibliotek SBI PW w roku 2017

Ubyło w SBI PW w 2017 r.	książki [wol.]	czasopisma [wol.]	zbiory specjalne [j. inwent.]
ubyło z SBI PW	17 724	2 625	2 937
ubyło z BG	3 243	301	2

Źródło: Opracowanie własne

Największą selekcję zbiorów przeprowadzono w Bibliotece Instytutu Telekomunikacji: usunięto 80% zasobów książkowych, 100% czasopism i 27% zbiorów specjalnych. W Bibliotece Instytutu Systemów Elektronicznych usunięto wszystkie posiadane czasopisma i 20% zbiorów specjalnych. Z Biblioteki Automatyki i Informatyki Stosowanej ubyło 100% czasopism. W Bibliotece Wydziału Elektroniki i Technik Informacyjnych ubyło 32% zasobów książkowych, a w Bibliotece Instytutu Technik Lotniczych i Mechaniki Stosowanej 44%.

Przyrost zbiorów na przestrzeni ostatnich lat prezentuje Tabela 12. Określa on aktualność zbiorów oraz obrazuje ich dynamikę poprzez uwzględnienie nabytków oraz ubytków w danym roku. Wskaźnik ujemny oznacza, iż w danym roku więcej było ubytków w zbiorach niż wpływu, wskaźnik dodatni oznacza sytuację odwrotną. Zarówno nabytki, jak i ubytki są pożądane, wpływają na aktualność zasobów poprzez usuwanie pozycji nieaktualnych oraz dodawanie nowych.

Tabela 12. Przyrost zbiorów w bibliotekach SBI w latach 2013-2017

Przyrost zbiorów dla SBI PW	2013	2014	2015	2016	2017
książki	8094	-975	2919	895	-4963
czasopisma	1127	1014	-914	2199	-322
zbiory specjalne	-3756	2005	1418	-3149	1

Źródło: Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych <http://afb.sbp.pl/afbn/>

Centralny Katalog Zbiorów Bibliotek PW w 2017 roku nie obejmował zbiorów 4 bibliotek: Biblioteki Instytutu Mikroelektroniki i Optoelektroniki, Biblioteki Instytutu Radioelektroniki, Biblioteki Instytutu Systemów Elektronicznych oraz Biblioteki Szkoły Biznesu.

Zbiory SBI PW są zarejestrowane w CKZB PW w 61%, natomiast zasoby jednostek BG zostały opracowane szacunkowo w ok. 80%. Informacje o pozostałej części zbiorów BG dostępne są na stronie domowej BG (<http://www.bg.pw.edu.pl/>) w postaci zdigitalizowanego

alfabetycznego katalogu kartkowego. W CKZB PW na koniec 2017 roku zarejestrowano 308 813 rekordów opisów bibliograficznych (w tym 295 436 to opisy książek i 10 774 opisy czasopism). Objęły one łącznie 925 887 egzemplarzy materiałów bibliotecznych (2016 - 925 292). W ramach współpracy z Narodowym Centralnym Katalogiem NUKAT bibliotekarze SBI opracowali 1 233 rekordy własne, skopiowali 12 860 rekordów oraz opracowali 1 133 rekordy własne do Kartoteki Haseł Wzorcowych.

4.1. Książki drukowane i elektroniczne

Do bibliotek SBI w 2017 r. przybyło łącznie 12 761 książek drukowanych. W Tabeli 13 zaprezentowano główne źródła wpływu:

Tabela 13. Struktura wpływu książek do bibliotek SBI w 2017 roku

Źródło wpływu	przybyło do SBI	w tym książki zagraniczne	zmiana wpływu w stosunku do roku poprzedniego
kupno	7 989	561	↑ 7%
wymiana	132	11	↑ 1,5%
Dar	4 490	507	↓ 30%
za zagubione	88	8	↓ 28%
inne	55	3	↑ 88%
Razem	12 761	1 090	↑ 0,5%

Źródło: Opracowanie własne

Poziom wpływu nowych książek do Bibliotek SBI PW był podobny jak w roku ubiegłym (zakupiono 61 woluminów książek więcej), natomiast wpływ książek zagranicznych wzrósł o 36%. Do BG PW przybyło 7 228 książek (57% całościowego wpływu do SBI), z czego w wyniku zakupów 78%.

Wskaźniki dotyczące liczby zakupionych zbiorów przypadających na potencjalnego użytkownika określają aktywność biblioteki w uzupełnianiu księgozbioru o nowe książki (Tabela 14). Wskaźniki dotyczące zakupów powiązane są z danymi finansowymi.

Tabela 14. Wskaźnik dotyczący zakupów książek przypadających na potencjalnego użytkownika BG

/ w przeliczeniu na potencjalnego użytkownika	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba zakupionych książek drukowanych w BG	0,2	0,21	0,19	0,15	0,14
Liczba książek elektronicznych (licencje + zinwentaryzowane) w BG	4,84	4,96	3,91	3,92	6,08

Źródło: Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych <http://afb.sbp.pl/afbn/>

W roku sprawozdawczym zakupiono na własność 11 książek elektronicznych. Na koniec 2017 roku biblioteki SBI posiadały 786 tych książek, z czego większość jest własnością BG.

W ramach licencji udostępniano **236 374 tytułów książek elektronicznych** na platformach dostawców (większość przez BG, 26 tytułów udostępnia biblioteka Szkoły Biznesu). Jest to o 77 803 (50%) tytułów więcej niż w roku ubiegłym. Wyszukiwarka dostępnych tytułów e-booków (oraz ich dostawców) znajduje się na stronie domowej Biblioteki Głównej, w zakładce *Zasoby elektroniczne - Lista tytułów e-źródeł*.

4.2. Czasopisma drukowane i elektroniczne

Sposób nabycia oraz dane ilościowe dotyczące wpływu czasopism bieżących do SBI w 2017 roku przedstawia Tabela 15 .

Tabela 15. Wpływ czasopism bieżących w 2017 roku

Źródło wpływu	wpływ tytułów czasopism do SBI	w tym czasopism zagranicznych	zmiana wpływu w stosunku do roku poprzedniego
prenumerata	709	108	↓ 1,5%
wymiana	243	133	↓ 7%
dar	89	12	↓ 3%
Razem w SBI	1 035	253	↓ 4%

Źródło: Opracowanie własne

W roku sprawozdawczym gromadzono łącznie o 39 tytułów czasopism mniej niż w roku 2016. Wpłynęło o 20 tytułów mniej czasopism zagranicznych i o 19 tytułów mniej polskich czasopism. Prenumerata czasopism zmniejszyła się o 11 tytułów w stosunku do roku poprzedniego. Do jednostek BG wpłynęło 688 tytułów czasopism, co stanowi 66% całościowego wpływu do bibliotek SBI.

W 2017 roku użytkownicy mieli dostęp do 8 708 tytułów czasopism elektronicznych udostępnianych na platformach wydawców oraz poprzez tzw. agregatory zapewniające dostęp do pełnotekstowych e-czasopism różnych wydawców. Wyszukiwarka dostępnych tytułów czasopism elektronicznych znajduje się na stronie domowej BG w zakładce *Zasoby elektroniczne - Lista tytułów e-źródeł*.

4.3. Zbiory specjalne

Stan poszczególnych typów zbiorów specjalnych oraz zmianę, jaka nastąpiła w stosunku do roku ubiegłego w bibliotekach SBI, przedstawia Tabela 16:

Tabela 16. Stan zbiorów specjalnych w roku 2017

Zbiory specjalne w SBI PW	Stan zbiorów	Zmiana w stosunku do roku ubiegłego
starodruki	247	0
rękopisy	6 619	0
dokumenty graficzne	31 133	0
CD-romy	4 258	↓4,5%
dyskietki	870	↓5%
mikroformy	137 830	0
materiały audiowizualne	418	↑0,5%
kartografia	2 032	0
inne	11 744	↓18%

Źródło: Opracowanie własne

Na koniec roku sprawozdawczego zbiór norm we wszystkich bibliotekach SBI liczył 108 292 jednostek (2016 - 108 273), z czego 76% znajduje się w BG. W ciągu roku przybyło 21 egzemplarzy norm, usunięto natomiast 2.

W 2017 roku zapewniono dostęp do 99 344 norm elektronicznych: baza Polskiego Komitetu Normalizacyjnego - 95 502 normy, IEEE/IEE Electronic Library - 3 841 norm oraz w serwisie IHS Standards Expert 1 307 norm NATO i 1 normę na zasadzie płatnej dodatkowo licencji.

W zasobach bibliotek SBI PW gromadzone są prace dyplomowe. Na koniec 2017 roku zbiór ten zawierał:

Tabela 17. Wpływ prac dyplomowych do zasobów SBI PW w roku 2017

	Stan na koniec roku 2017	Przybyło w ciągu roku
rozprawy doktorskie	10 559	+ 185
prace magisterskie	33 556	+ 1 080
prace inżynierskie	19 045	+ 1 588
prace podyplomowe	565	+ 10

Źródło: Opracowanie własne

Bieżąca rejestracja prac dyplomowych odbywa się w Bazie Wiedzy PW. Na koniec 2017 roku zarejestrowano 3 570 opisów rozpraw doktorskich, 51 879 prac dyplomowych.

4.4. Biblioteka Cyfrowa

Liczba jednostek w Bibliotece Cyfrowej PW (BCPW) na koniec roku wyniosła 7 114 (w roku 2017 opublikowano 721 dokumentów). Łączna liczba wyświetleń od lipca 2014 r. wyniosła 5 640 284. W 2017 roku było to 1 288 163 wyświetleń o 38% więcej niż w roku ubiegłym.

W roku sprawozdawczym w BG zdygitalizowano i włączono do biblioteki cyfrowej lub udostępniono lokalnie 3 909 obiektów, wszystkie dotychczas zdygitalizowane obiekty to 9 614 jednostek.

W związku z niedogodnością dla użytkownika wyświetlania plików djvu (część obiektów dawniej opublikowanych zapisana była w tym formacie), podjęto zadanie wymiany plików djvu na pdf.

Wśród udostępnionych w roku 2017 w BCPW obiektów znalazły się m.in. roczniki czasopism międzywojennych (*Przegląd Teletechniczny, Przegląd Elektrotechniczny, Dom Osiedle Mieszkanie, Spawanie i Cięcie Metali* oraz *Biblioteka Warszawska z lat 1873-75*), cyfrowe wersje plakatów z wystaw zorganizowanych w Bibliotece Głównej (*Wista w zbiorach Biblioteki Głównej PW, Baza Wiedzy Politechniki Warszawskiej, Skarby Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej, Zbiory specjalne, Maria Skłodowska-Curie w 150. rocznicę urodzin: odkrywanie ciekawe niestychanie*). Opublikowane zostały też dwie bibliografie, opracowane w związku ze 150. rocznicą urodzin wielkiej uczonej: *Piśmiennictwo Marii Skłodowskiej-Curie - zestawienie bibliograficzne i pełne teksty wybranych publikacji* oraz *Zestawienie bibliograficzne prac poświęconych Marii Skłodowskiej-Curie*.

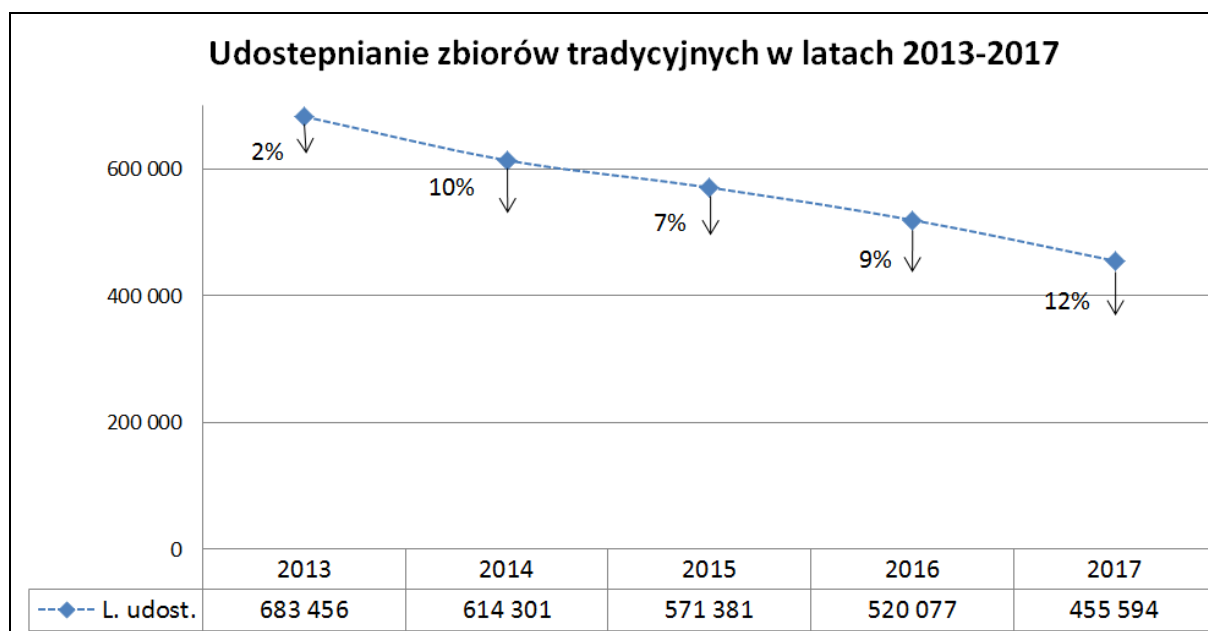
Wśród najcenniejszych zdigitalizowanych w tym roku dokumentów udostępnionych w Bibliotece Cyfrowej znalazło się 14 starych druków, również Kolekcja Varsaviana wzbogaciła się o wartościowe pozycje.

5. UDOSTĘPNIANIE

W 2017 roku wielkość społeczności akademickiej została wyliczona na 38 971 osób (studenci, uczestnicy studiów doktoranckich, słuchacze studiów podyplomowych, studenci OKNA, studenci „jednego przedmiotu”, pracownicy PW) - jest to liczba potencjalnych użytkowników bibliotek SBI PW. W roku sprawozdawczym w zintegrowanym systemie bibliotecznym zarejestrowanych było 21 740 aktywnych użytkowników³ (56% społeczności akademickiej). Zanotowano spadek o 6% liczby tych użytkowników w porównaniu z rokiem ubiegłym (2016 - 23 101).

³ Użytkownik aktywny - osoba zarejestrowana w zintegrowanym systemie bibliotecznym, która w minionym roku wykonała co najmniej 1 operację na swoim koncie bibliotecznym: wypożyczenie, prolongata lub zwrot.

Udostępnianie zbiorów tradycyjnych we wszystkich bibliotekach SBI łącznie w latach 2013-2017 przedstawia Rysunek 1.

Rys.1. Dynamika zmian w udostępnianiu zbiorów tradycyjnych w bibliotekach SBI w latach 2013-2017

Źródło: Opracowanie własne

Liczbę udostępnień zasobów w bibliotekach na poszczególnych wydziałach w latach 2013-2017 przedstawiono w Załączniku 9.

Ogólny poziom udostępniania zasobów zmniejszył się o 12% w stosunku do roku ubiegłego, dotyczy to zarówno wypożyczeń na zewnątrz (spadek o 11%), jak i udostępnień na miejscu (spadek o 15%) oraz niemal wszystkich typów zasobów.

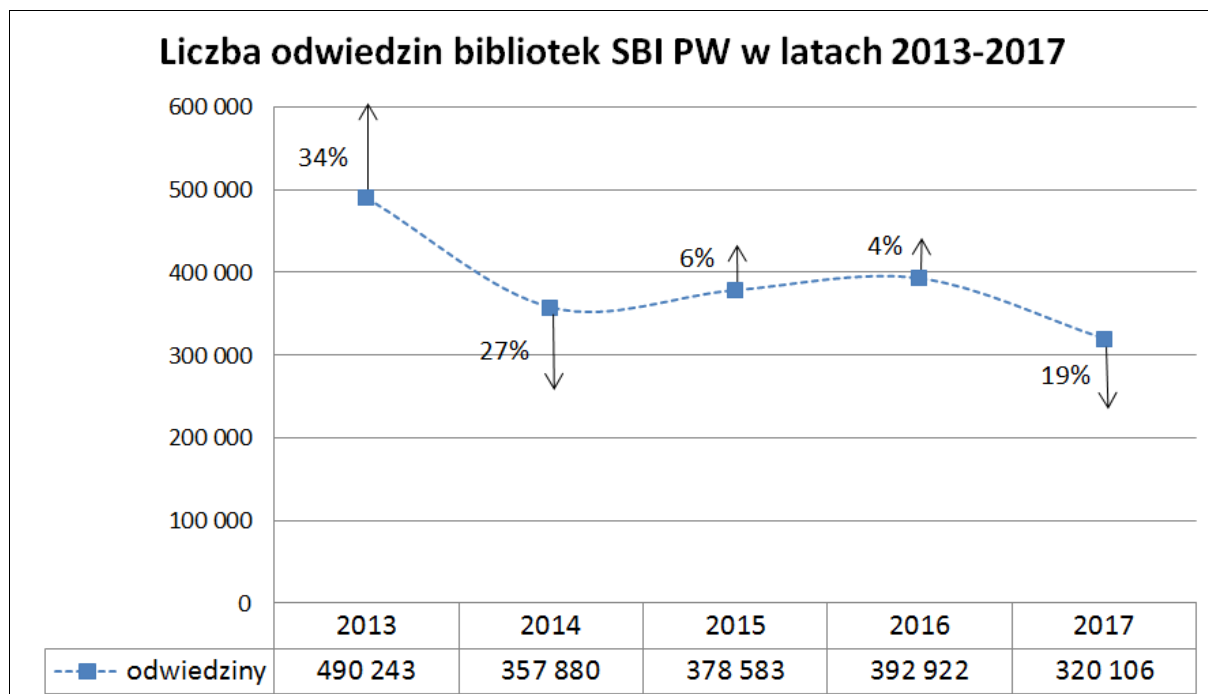
Poniżej (Tabela 18) przedstawiono wskaźniki dla BG, które odnoszą się do poziomu i sposobu wykorzystania oferowanych zbiorów drukowanych.

Tabela 18. Wskaźniki udostępniania zbiorów (wypożyczeń i na miejscu) w bibliotekach BG PW

	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba wypożyczeń przypadająca na użytkownika aktywnego	13	12,5	11,8	11,3	10,6
Wykorzystanie zbiorów w czytelnich w przeliczeniu na potencjalnego użytkownika	3,6	2,8	2,5	2,5	2,1

Źródło: Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych <http://afb.sbp.pl/afbn/>

Liczba odwiedzin zmniejszyła się o 19% w porównaniu z rokiem ubiegłym (Rys. 2). W dużej mierze spadek ten wynika z faktu zamknięcia Wolnego Dostępu BG na okres wakacyjny co było związane z remontem pomieszczeń na II piętrze.

Rys. 2. Dynamika zmian w liczbie odwiedzin bibliotek SBI w latach 2013-2017

Źródło: Opracowanie własne

5.1. Wykorzystanie zbiorów elektronicznych

Wykorzystanie zasobów elektronicznych w latach 2013-2017 przedstawia Tabela 19.

Tabela 19. Wykorzystanie e-baz w latach 2012-2017.

	2013	2014	2015	2016*	2017*
Czas [h:min:s]	21 337:36:12	20 887:31:51	25 509:48:28	33 317:40:24	33 854:43:33
Liczba logowań	549 639	768 755	268 563	220 589	274 354
Średni czas sesji	00:02:19	0:01:37	00:05:41	00:09:04	00:07:24
Przesłane treści (w byte'ach)	647 115 318 961	818 169 482 078	1 064 717 526 586	1 265 529 734 623	1 202 982 057 856
Średnia pobranych byte'ów na sesję	1 177 346	1 064 278	3 964 498	5 737 048	4 384 780

Źródło: Opracowanie własne

*w statystyce za lata 2016-2017 uwzględniono tylko dane dotyczące zasobów licencjonowanych

W przeciągu ostatnich kilku lat stale wzrasta wykorzystanie zasobów elektronicznych. W porównaniu z rokiem 2016 wydłużył się czas korzystania z zasobów oraz zwiększyła się

liczba logowań. 70% logowań do zasobów elektronicznych to logowania spoza terenu PW, o 45% wzrosła ogólna liczba logowań w porównaniu z rokiem 2016. Niemal we wszystkich grupach użytkowników wyróżnionych wg. Typu zaobserwowano wzrost wykorzystania e-zasobów. Liczba logowań wśród studentów studiów stacjonarnych wzrosła o 55% w porównaniu z rokiem ubiegłym (146 797 logowań w 2017), wśród doktorantów o 54% (29 282 logowań), a wśród pracowników naukowych PW o 21% (43 120 logowań). Szczegółowa statystyka udostępniania zasobów cyfrowych została przedstawiona w Załącznikach nr 10-14.

Poniższe wskaźniki (Tabela 20) identyfikują aktywność potencjalnych użytkowników zasobów elektronicznych. Podstawą do wyznaczania tych wskaźników jest cała społeczność akademicka ponieważ z terenu PW z tych zasobów mogą korzystać wszyscy a nie tylko zarejestrowani w bibliotece użytkownicy.

Tabela 20. Wskaźniki wykorzystania zasobów elektronicznych bibliotek SBI PW w latach 2013-2017

/w przeliczeniu na potencjalnego użytkownika	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba sesji w bazach danych	13,1	19	6,5	5,4	7,0
Liczba pobranych dokumentów z licencjonowanych czasopism elektronicznych i pełnotekstowych baz	13,8	19,8	22,4	24,1	23,8

Źródło: Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych <http://afb.sbp.pl/afbn/>

5.2. Inne usługi

Wypożyczenia międzybiblioteczne

Aby zapewnić użytkownikom możliwość skorzystania z każdego zasobu, na który zgłoszą zapotrzebowanie, świadczone są nieodpłatne usługi wypożyczeń międzybibliotecznych, które polegają na sprowadzaniu materiałów bibliotecznych z innych bibliotek krajowych i zagranicznych oraz prowadzeniu współpracy z bibliotekami zlokalizowanymi na terenie Warszawy. W roku 2017 sprowadzono z innych instytucji 281 książek, oraz 389 plików i kopii materiałów. W odpowiedzi na zapotrzebowania nadestane z innych bibliotek udostępniono z zasobów SBI: 760 książek, 5 czasopism, oraz 202 pliki i kopie materiałów. W roku sprawozdawczym wydano użytkownikom SBI PW 107 rewersów na wypożyczenia książek z innych instytucji warszawskich. Uruchomiony w roku 2017 projekt *BiblioWawa* wsparł dotychczas prowadzoną współpracę z warszawskimi bibliotekami.

Usługi reprograficzne

We wszystkich bibliotekach SBI wykonano 24 069 odbitek kserograficznych (50% dla użytkowników indywidualnych). Na samoobsługowych urządzeniach, znajdujących się w BG, użytkownicy wykonali 9 560 kopii.

W ramach usługi Libsmart zrealizowano 22 zamówienia, 838 skanów. Na dwóch samoobsługowych skanerach znajdujących się w Wolnym Dostępie BG użytkownicy wykonali 49 315 skanów.

6. USŁUGI INFORMACYJNE i ORGANIZACJA SZKOLEŃ

W ramach zaspokajania potrzeb informacyjnych użytkowników udzielano pomocy w wyszukiwaniu potrzebnej literatury i lokalizacji źródeł informacji oraz w uzyskiwaniu informacji faktograficznej. Sporządzano zestawienia tematyczne i prowadzono szkolenia z zakresu korzystania ze źródeł. Przygotowywano prezentacje, materiały informacyjne oraz organizowano spotkania informacyjno-szkoleniowe z dostawcami baz danych.

Tabela 21. Zamówienia na cytowania oraz zestawienia bibliograficzne

Zamawiający	Ilość i rodzaj zestawienia	źródła	Kwota
Pracownicy PW	Dla 48 osób - cytowania całościowe, IF, IH	WoS, Scopus, PoP	-
Instytut Elektroenergetyki PW	Dla 57 osób - cytowania za lata 2013-2016	WoS i Scopus	-
Przewodniczący Komisji Senackiej ds. Nauki	20 wydziałów PW - liczba publikacji z listy JCR, cytowania tych publikacji, Indeks Hirscha	WoS	-
Instytucja spoza PW	Dla 150 osób - cytowania za 1 rok	Scopus	738,-zł (z VAT)

Źródło: Opracowanie własne

Na bieżąco tworzone są następujące źródła informacji:

- **BazTech** - bibliograficzno-abstraktowa baza danych o zawartości 674 polskich czasopism z zakresu nauk technicznych, ścisłych i ochrony środowiska (od 1998 roku). Jest ona współtworzona z 23 innymi bibliotekami naukowymi. W 2017 roku pracownicy BG wprowadzili do bazy 1 213 rekordów (w tym 121 pełnych). W rocznikach archiwalnych wykonano 98 bibliografii do artykułów i wprowadzono 37 afiliacji (prace dofinansowane z budżetu BG);
- **FOTO** - baza fotografii przejętych z Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa; w 2017 roku skorygowano 6 336 rekordów opisów bibliograficznych (uzupełniono o niezbędne elementy, np. opis rzeczowy - 4 500 rekordów), utworzono

74 nowe opisy oraz 4 800 rekordów egzemplarzy (wprowadzono cenę, nr akcesji oraz sygnaturę).

- **Baza Wiedzy PW** - na koniec 2017 roku liczyła 142 240 rekordów, w tym 67 888 opisów publikacji (więcej na ten temat w części 8).

6.1. Szkolenia użytkowników

Szkolenia użytkowników realizowano w 2 formach, przede wszystkim metodą e-learningu na platformie Moodle oraz w formie tradycyjnej. W 2017 roku przeprowadzono następujące rodzaje zajęć:

6.1.1. Przysposobienie biblioteczne

- E-kurs w języku polskim i angielskim: *Pierwsze kroki w bibliotece/Przysposobienie Biblioteczne* oraz *Warsaw University of Technology Library Guide* - przeszkolono łącznie 5 218 studentów studiów I stopnia. Kursy były opracowane i prowadzone przez pracowników Biblioteki Głównej na Platformie Szkoleniowej PW;
- Szkolenie metodą tradycyjną (wykłady) w języku polskim i angielskim - udział wzięło łącznie 1 054 studentów studiów I i II stopnia oraz roku „0” - w Bibliotece Głównej przeszkolono 527 osób (46 h), a w 2 bibliotekach specjalistycznych 506 osób (26 h).

6.1.2. Szkolenia zaawansowane

- Zajęcia w ramach przedmiotu *Informacja naukowa i patentowa* (obowiązkowego, obieralnego lub jako wsparcie innego przedmiotu programowego) przeprowadzono na 5 wydziałach (Wydział Chemiczny, Wydział Elektryczny, Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska, Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej, Wydział Inżynierii Lądowej, Wydział Inżynierii Materiałowej) w ramach studiów I i/lub II stopnia;
- Zajęcia w ramach przedmiotu *Informacja o zasobach bibliotecznych* dla doktorantów i nowych asystentów PW w ramach przedmiotu obowiązkowego Seminarium Pedagogicznego.

Zajęcia prowadzone w ramach przedmiotu prowadzono w formie wykładów i warsztatów, których uzupełnieniem były szkolenia on-line. W wykładach uczestniczyło 1 563 osób, natomiast e-kursy ukończyły 1644 osoby.

Ponadto dla osób zainteresowanych na platformie szkoleniowej BG udostępniono następujące szkolenia otwarte:

- *Przypisy i bibliografia załącznikowa - dla autorów prac dyplomowych i naukowych;*

- *Mendeley* - program do zarządzania literaturą;
- *Zotero* - program do zarządzania literaturą.

Przygotowano i poprowadzono również:

- Szkolenia dla pracowników naukowych PW - dla wydziałów zamiejscowych PW w Płocku - (50 osób, 2 h), dla Wydziału Inżynierii Lądowej (10 osób, 2 h), dla Wydziału Administracji i Nauk Społecznych (20 osób, 3 h);
- Szkolenia dla studentów Studiów Podyplomowych INiSB UW - przeszkolono 45 osób (6 h);

Na potrzeby wszystkich prowadzonych zajęć przygotowano i aktualizowano materiały informacyjne zawierające treści programowe, zróżnicowane w zależności od poziomu studiów.

W ramach współpracy z Biurem Promocji PW w projekcie *Odkryj tajemnice PW* dla 260 uczniów szkół warszawskich (podstawowych, gimnazjów i liceów) oraz dzieci przedszkolnych przeprowadzono lekcje biblioteczne na temat działalności Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej.

Informację o praktykach zawodowych odbywanych przez pracowników SBI podano w części 7.

6.1.3. Szkolenia dla redaktorów Bazy Wiedzy PW

Stałym zadaniem realizowanym przez Bibliotekę Główną jest organizacja szkoleń skierowanych do redaktorów wydziałowych Bazy Wiedzy PW. Są one organizowane zarówno dla osób nowych, jak i dla redaktorów już pracujących w Bazie.

W 2017 roku przeprowadzono następujące szkolenia indywidualne i grupowe (uczestniczyły łącznie 202 osoby, 112 h):

- Podstawy wprowadzania danych do Bazy Wiedzy PW;
- Funkcjonalności Bazy Wiedzy, tworzenie raportów, statystyki, cytowania;
- Nowe rozszerzenia w Bazie Wiedzy w związku z Rozporządzeniem MNiSW;
- Zasady wprowadzania danych w związku z parametryzacją i przekazywaniem metadanych do PBN;
- Nowa wersja oprogramowania OMEGA-PSIR.

Ponadto na zamówienia zewnętrzne prezentowano Bazę Wiedzy PW, jej funkcjonalności i zasady działania na Uczelni.

6.2. Działania informacyjne i promocyjne

Prowadzenie sprawnych działań informacyjnych i promocyjnych jest jednym z istotnych aspektów wpływających na wykorzystanie usług i oferty bibliotecznej. W BG przyjęto założenie o korzystaniu z różnych kanałów przekazywania komunikatów użytkownikom. W bieżącym roku został powołany Zespół ds. Mediów Społecznościowych, którego zadania polegają na planowaniu i wdrażaniu strategii działań usprawniających przekazywanie informacji i promocję usług oraz zasobów bibliotecznych, zwłaszcza przy pomocy mediów społecznościowych.

6.2.1. Strona WWW

Zmodernizowana na przełomie 2015 i 2016 roku strona BG PW stanowi główne źródło informacji o bibliotekach SBI PW. Statystyka wykorzystania strony www.bg.pw.edu.pl w roku 2017 przedstawia się następująco:

Tabela 22. Statystyka wykorzystania strony internetowej www.bg.pw.edu.pl w 2017 roku

Użytkownicy	133 855
Sesje / wejścia	441 544
Odstony	780 064

Źródło: Google Analytics

Najczęściej odwiedzane podstrony to: Lista e-baz, Konto biblioteczne, Godziny otwarcia agend BG. Średni czas spędzony na stronie to 2 min 35 s. Spośród odwiedzających stronę 34% stanowili nowi użytkownicy. Otworzenie strony bibliotecznej na urządzeniach mobilnych stanowiło 22,3% wszystkich wykorzystywanych w tym celu urządzeń. Główne źródła dotarcia do strony biblioteki BG to:

- wejścia poprzez wyszukiwarki internetowe - 55%
- bezpośrednie wejście na stronę po wpisaniu adresu w pasku przeglądarki - 35%
- przejścia na stronę z innej witryny, na której umieszczono link - 9%
- inne - 1%

Wskaźnik dotyczący odwiedzin wirtualnych (Tabela 23) wyznacza skuteczność biblioteki w świadczeniu usług przez Internet, ale także określa skuteczność komunikacji odbywającej się przy pomocy strony internetowej. Wskaźnik wskazuje na wzrost wykorzystania strony www w stosunku do roku ubiegłego.

Tabela 23. Wskaźnik odwiedzin wirtualnych w przeliczeniu na użytkownika

Owiedziny wirtualne w przeliczeniu na potencjalnego użytkownika	2013	2014	2015	2016	2017
	18,8	11	13	12,3	20,0

Źródło: Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych <http://afb.sbp.pl/afbn/>

6.2.2. Serwisy społecznościowe

W 2017 roku do komunikacji z użytkownikami wykorzystywano: serwisy Facebook, YouTube, Twitter oraz prowadzono dwa blogi: Blog BG PW oraz Niezbędnik Chemika. Także biblioteki specjalistyczne zaczęły posługiwać się mediami społecznościowymi w celu przekazywania informacji o swojej działalności (np. Biblioteka Wydziału Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska, Biblioteka Zakładu Technologii Poligraficznych).

W roku sprawozdawczym profil BG PW na **Facebooku** zyskał 115 nowych fanów (przybyło o 60% więcej fanów niż w zeszłym roku) - 1 160 tzw. polubień. Opublikowano 293 posty (60% postów więcej niż w ubiegłym roku). Miesiącami, w których prowadzono najbardziej zintensyfikowaną akcję informacyjną, był październik i listopad, czyli początek roku akademickiego (w tych miesiącach opublikowano najwięcej postów). Tematyka postów związana była z: bieżącymi wydarzeniami, informacjami o nowych usługach i wprowadzanych zmianach, promocją zasobów, nowinkami ze świata książki i nauki, prowadzonymi akcjami (np. charytatywnymi, bookcrossing), a także posty o „lekkiej” tematyce: ciekawostki czy humor biblioteczny.

Biblioteka Główna prowadzi kanał w serwisie **YouTube**, gdzie zamieszczane są filmy, głównie o charakterze instruktażowym. Znajduje się tu seria filmów pt. *Biblioteka to nie horror*. W roku 2017 na kanale zamieszczono dwa kolejne filmiki dotyczące promocji Wypożyczalni Międzybibliotecznej oraz instrukcja dokonywania płatności za nieterminowy zwrot książek przy pomocy PayU.

Bieżący rok był już 9 rokiem, w którym publikowano w ramach **Bloga BG PW**. Główne tematy poruszane na blogu to: Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej - teraz i kiedyś, historia uczelni, biblioteki cyfrowe, digitalizacja, open access, nowe technologie służące przekazywaniu informacji oraz sprawy okołobiblioteczne. W roku 2017 do zespołu redakcyjnego prowadzącego blog dołączyły 3 nowe osoby, wprowadzając tym samym nowe tematy i pomysły. Przebudowano dotychczasowy szablon na bardziej czytelny i zgodny z kolorystyką oficjalnej strony internetowej BG PW. Na koniec 2017 roku odnotowano 119 815 wejść na bloga (na koniec 2016 - 72 818). Zamieszczono 174 artykuły.

Kontynuowany jest także Blog **Niezbędnik Chemika** redagowany przez bibliotekarzy dziedzinowych z Filii Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej - Biblioteki Wydziału Chemicznego. Blog porusza tematykę naukowych źródeł z zakresu chemii, na przykład baz bibliograficznych, faktograficznych czy informatorów chemicznych. Opisuje również,

jak korzystać z prezentowanych narzędzi i zasobów. W 2017 na blogu opublikowano 25 wpisów, liczba wyświetleń to 4 106, odnotowano 1 788 odwiedzin.

Biblioteka Wydziału Chemicznego prowadzi także profil na serwisie **Twitter** (od stycznia 2017 r). Treści zamieszczane na profilu dotyczą głównie spraw Biblioteki WCH oraz kwestii związanych z pracami badawczymi i naukowymi prowadzonymi w dziedzinie chemii. Komunikaty tu zamieszczane skierowane są do studentów kierunków chemicznych oraz osób zainteresowanych nauką chemii. Zamieszczono 224 komunikatów, liczba wyświetleń to 58 372, liczba interakcji 367, 10 osób stale obserwuje profil.

6.2.3. Działalność wystawiennicza

Biblioteka Główna w roku 2017 zorganizowała lub współorganizowała następujące wystawy:

- Z okazji Święta Politechniki Warszawskiej oraz obchodów rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej-Curie przygotowano wystawę pt. ***Maria Skłodowska-Curie w 150. rocznicę urodzin: odkrywanie ciekawe niestychanie***. Na 25 planszach zaprezentowano życie naukowe i prywatne Marii Skłodowskiej-Curie, na fotografiach oraz w tekstach - głównie działalność naukową oraz dziedzictwo, które po sobie pozostawiła.
- Podczas VIII Warszawskiego Pikniku Archiwalnego zaprezentowano 5 plansz przygotowanych przez Oddział Zbiorów Specjalnych ***Skarby Biblioteki Głównej PW. Zbiory Specjalne***. Na planszach starano się pokazać, iż w Bibliotece PW kryją się cenne i ciekawe zbiory, takie jak zdjęcia lotnicze, fotografie i slajdy architektury zabytkowej i współczesnej (lata 40-70 XX w.), rękopisy i maszynopisy, księgozbiór historyczny (stare druki, książki XIX-wiecznie).
- Włączając się w obchody Roku Rzeki Wisły BG przygotowała wystawę plakatową (5 plansz) ***Wisła w zbiorach Biblioteki Głównej PW***. Celem wystawy, poza pokazaniem znaczenia rzeki Wisły w ujęciu historycznym, była popularyzacja zbiorów specjalnych Biblioteki Głównej PW, mało znanych, a ciekawych z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego (fotografie, rękopisy, książki).
- BG współuczestniczyła także w przygotowaniu wystawy ***Nauka w Starych Księgach*** prezentowanej w Muzeum PW. Wystawa ukazywała najcenniejsze, najstarsze i najciekawsze starodruki ze zbiorów Prof. Mirosława Nadera, Biblioteki Głównej PW oraz Muzeum PW.

Jak co roku odbyły się także wystawy zagranicznych książek naukowych. W 2017 roku gospodarzami były:

- Filia BG Biblioteka Wydziału Chemicznego,

- Biblioteka Wydziału Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska,
- Biblioteka Wydziału Inżynierii Lądowej,
- Biblioteka Wydziału MEiL,
- BG na Wydziale GIK.

W bibliotece WEiTI zorganizowano 4 wystawy w Czytelni Cyfrowej: 3 wystawy fotografii oraz projekty aranżacji wnętrz wykonane przez studentów I roku Wydziału Architektury. Prezentowano szkice i makiety.

6.2.4. Wydarzenia, spotkania, szkolenia otwarte organizowane przez SBI PW

W maju 2017 r. w BG PW odbyło się seminarium **PolBiT** pod hasłem *Biblioteki i bibliotekarze - partnerami wspierającymi edukację informacyjną i medialną w uczelni*. Seminarium skierowane było do pracowników bibliotek szkół wyższych zajmującymi się działalnością dydaktyczną i edukacyjną, wspierającą kompetencje informacyjne społeczności akademickiej. Podczas spotkania przedstawiciele różnych bibliotek dzielili się przemyśleniami w zakresie szeroko rozumianej dydaktyki prowadzonej przez biblioteki oraz przedstawili swoje osiągnięcia w tym zakresie. W seminarium uczestniczyło 57 przedstawicieli bibliotek technicznych i uniwersyteckich.

W czerwcu 2017 r w Politechnice Warszawskiej odbyło się **IV Ogólnopolskie Seminarium Użytkowników Uczelnianych Baz Wiedzy**. Spotkanie zostało zorganizowane przez BG PW i Instytut Informatyki Wydziału Elektroniki i Technik Informacyjnych PW. W seminarium uczestniczyło ok. 90 osób, przedstawicieli różnych instytucji z całej Polski. Głównym celem spotkania była wymiana doświadczeń pomiędzy użytkownikami Baz Wiedzy, działających na stworzonym na Politechnice Warszawskiej oprogramowaniu OMEGA PSIR. Uczestnicy mogli wysłuchać prelekcji zaproszonych gości. Poruszano tematy związane m. in. Z planowanym rozwojem oprogramowania OMEGA-PSIR, zarządzaniem danymi badawczymi, doświadczeniami związanymi z ewidencjonowaniem dorobku pracowników uczelni, promocją otwartych zasobów nauki.

W październiku miało miejsce kolejne seminarium **Omega-PSIR**, które skupiło się na kluczowych zagadnieniach związanych z gromadzeniem danych o dorobku naukowym pracowników PW przy wykorzystaniu oprogramowania OMEGA PSIR. W spotkaniu uczestniczyło 29 osób.

We wrześniu 2017 Wydawnictwo Elsevier wspólnie z BG PW oraz Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem Technologii PW (CZIITT) zorganizowało dwa spotkania: **Seminarium autorskie - książka wg Elsevier** oraz **Ebook Forum**. Pierwsze z wymienionych wydarzeń dedykowane było pracownikom naukowym i doktorantom (35 uczestników).

Celem seminarium było przybliżenie kluczowych etapów pisania książki: od pomysłu do jej publikacji. Podczas spotkania Ebook Forum (54 osoby uczestniczące), które skierowane było głównie do pracowników bibliotek, dyskutowano o sposobach i strategiach tworzenia i rozwoju kolekcji ebooków w bibliotekach.

W październiku odbyło się seminarium współorganizowane przez BG PW Elsevier - **Jak napisać dobry artykuł naukowy**, w którym uczestniczyły 93 osoby. Podczas spotkania uczestnicy mogli wysłuchać przydatnych wskazówek dotyczących pisania artykułów naukowych, przebiegu poszczególnych etapów procesu tworzenia takiego artykułu, a także zaleceń dotyczących posługiwania się przydatnymi narzędziami i bazami typu Mendeley, Scopus, ORCID.

BG PW oraz CZIITT PW zorganizowali w październiku **Seminarium Tygodnia Otwartej Nauki - Otwórz, aby...** Jest to coroczne seminarium poświęcone zagadnieniom otwartej nauki i promocji dorobku naukowego oraz korzyści płynących z prezentowania wyników badań jako otwartych zasobów naukowych. Wśród zaproszonych prelegentów byli specjaliści z Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego oraz Centrum Cyfrowego. Wysłuchano wystąpień związanych m.in. z polityką otwartego dostępu w Polsce w kontekście europejskim, otwieraniem i szerokim udostępnianiem danych badawczych oraz promocją otwartych zasobów.

BG podejmuje także inicjatywy w celu współorganizowania różnego typu pokazów i spotkań mających na celu poznanie nowych, dostępnych na rynku baz zasobów elektronicznych i narzędzi służących do ich obsługi. W roku 2017 odbyły się pokazy m.in.: narzędzi MethodsNow, PatentPak, InCites Benchmarking & Analytics (baza Web of Science), bazy Pathway Studio, nowej wersji bazy Reaxys. Odbyły się także dwa pokazy dotyczące programu Mendeley. Były one skierowane do pracowników i studentów Wydziału Chemicznego i Wydziału Fizyki.

Z inicjatywy Koła SBP przy BG PW odbyły się **Wikiwarsztaty**, które miały na celu zapoznanie z zasadami tworzenia haseł do Wikipedii oraz praktyczne ćwiczenia, dzięki którym uczestnicy zyskali umiejętności tworzenia i edytowania haseł w Wikipedii.

W bibliotece MEIL odbyło się spotkanie z członkami Klubu Seniora PW, podczas którego biblioteka wydziałowa została zaprezentowana jako przykład współczesnej biblioteki naukowej. W tejże bibliotece zorganizowano także uroczyste przekazanie księgozbioru prof. Charlesa Williama Kauffmana z Departamentu Lotniczo-Kosmicznego Uniwersytetu Michigan w Ann Arbor, dzięki czemu biblioteka zyskała niezwykle cenne zasoby.

7. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Zadanie profesjonalnego wspomaganie działalności dydaktycznej i naukowej, realizowane przez bibliotekarzy systemu-biblioteczno-informacyjnego, wymaga stałego poszerzania ich wiedzy i doskonalenia umiejętności. Prowadzi to do podnoszenia jakości świadczonych usług, a odbywa się dzięki uczestnictwu w konferencjach i szkoleniach (Załącznik 16A), a także praktykach zawodowych. Kwalifikacje podnoszono również poprzez podejmowanie kształcenia na poziomie studiów II stopnia i studiów podyplomowych, a także pogłębianie znajomości języków obcych (Tabela. 24)

Tabela 24. Podnoszenie kwalifikacji bibliotekarzy SBI w 2017 roku

Rodzaj konferencji/ szkolenia (liczba wydarzeń)	Łączna liczba uczestników	Łączna liczba godzin
konferencje, seminaria, targi krajowe (81)	203	813
konferencje zagraniczne (3)	5	82
szkolenia wewnętrzne	252	530
szkolenia prowadzone przez jednostki organizacyjne PW (20)	229	109
szkolenia zewnętrzne (29)	68	297
szkolenia on-line (36)	101	37
studia II stopnia	2	80
studia podyplomowe	3	287
nauka języków obcych	12	524

Zródło: Opracowanie własne

W 2017 roku wygłoszono 5 referatów, przedstawiono 8 prezentacji i 1 poster oraz opublikowano 9 artykułów w monografiach lub czasopismach branżowych (Załącznik 16B).

Działaniami o charakterze szkoleniowym są także odbywające się cyklicznie spotkania pracowników bibliotek SBI z dyrekcją i reprezentantami jednostek BG. Mają one na celu wymianę informacji merytorycznej, szkolenie w zakresie nowych zasobów i usług bibliotecznych czy omówienie regulacji prawnych dotyczących działalności bibliotek.

8. BAZA WIEDZY PW ORAZ SYSTEM INFORMACJI O NAUCE POL-ON

Podstawą bieżącego funkcjonowania Bazy Wiedzy PW jest **Zarządzenie Rektora nr 03/2014 z dnia 29/01/2014**, które określa obowiązki i zadania wszystkich interesariuszy BW, w tym Biblioteki Głównej, w obrębie Uczelni.

W związku z powyższym w roku sprawozdawczym w BG prowadzono następujące prace:

- dwukrotnie przeprowadzono eksport danych z Bazy Wiedzy do Polskiej Bibliografii Naukowej (PBN) - luty, sierpień;
- przekazano na podstawie Bazy Wiedzy do systemu POL-on informacje o: patentach, organizowanych konferencjach, nagrodach i wyróżnieniach;
- wystąpiono do Rektora z wnioskiem o rozbudowę Bazy Wiedzy w zakresie modułu gromadzącego informacje o projektach realizowanych w Uczelni, na wykonanie zadania pozyskano dotację ze środków centralnych;
- aktualizowano dane wspólne i formalne; do wykazu tytułów czasopism oraz nazw serii dopisano 90 tytułów, do wykazu tytułów konferencji dopisano 84 tytuły;
- aktualizowano nazwy jednostek PW, oraz informacje o zmianach w ich strukturach organizacyjnych;
- prowadzono bieżącą korektę danych i udzielano informacji o sposobie ich wprowadzania redaktorom wydziałowym;
- monitorowano proces archiwizacji utworów i wskazywano braki w tym zakresie redaktorom wydziałowym podczas szkoleń indywidualnych i grupowych; zarchiwizowano 867 prac doktorskich w postaci plików pdf;
- prowadzono listę redaktorów, na koniec 2017 roku lista obejmowała 166 osób oraz na bieżąco aktualizowano te dane na potrzeby systemu autoryzacji;
- prowadzono szkolenia indywidualne i grupowe dla redaktorów, opracowano materiały instruktażowe; zapewniano bieżącą pomoc redaktorom w zakresie obsługi i wprowadzania danych do Bazy Wiedzy PW (usługa help desk);
- przygotowano raport *Skrócona informacja o kandydacie ubiegającym się o stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Warszawskiej jako podstawowym miejscu pracy* umożliwiający automatyczne pobieranie danych z BW, wraz z instrukcją przygotowania profilu pracownika do wygenerowania właściwych danych;
- w związku z planowaną Ustawą 2.0 przygotowano raporty na potrzeby identyfikacji potencjału Uczelni;
- sporządzano statystyki dotyczące zawartości Bazy Wiedzy PW;
- prowadzono stronę internetową Bazy Wiedzy PW, w szczególności przygotowano zaktualizowane treści oraz nowy układ graficzny;

- promowano Bazę Wiedzy PW w środowisku Uczelni oraz systemach i serwisach informacji naukowej.

Eksport publikacji z Bazy Wiedzy PW do PBN

Podstawową funkcją Bazy Wiedzy jest gromadzenie informacji o dorobku piśmienniczym Uczelni oraz przekazywanie ich do systemów centralnych: POL-on i Polska Bibliografia Naukowa. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lutego 2016 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie Systemu Informacji o Nauce, dane przekazywane do PBN są aktualizowane dwa razy w roku według stanu na dzień:

30 czerwca - w terminie do końca sierpnia danego roku;

31 grudnia - w terminie do końca lutego następnego roku.

Pierwszy eksport za rok sprawozdawczy do PBN wiązał się z przeprowadzaną co cztery lata parametryzacją jednostek naukowych. Wymagania zawarte w aktach normatywnych MNiSW, w tym również w ostatnim Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym i uczelniom, w których zgodnie z ich statutami nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych, spowodowały konieczność dokonania licznych zmian w warstwie informatycznej Bazy Wiedzy PW oraz uzupełnienie danych bibliograficznych. Dotyczyły one:

- rozszerzenia opisu książek,
- dodania w danych podstawowych autora informacji o dominującym obszarze/ dziedzinie/ dyscyplinie badań ,
- wzmocnienia walidacji dla monografii poprzez obowiązkowe dodanie jednego z pól ISBN, DOI, ISMN, ISSN,
- dodania informacji o dokumentach, np. odrębnie opublikowana mapa, rozdział jest hasłem encyklopedycznym,
- dostosowaniu formatu eksportu.

Po wprowadzeniu zmian w oprogramowaniu Bazy Wiedzy przez zespół Instytutu Informatyki WEiTI, pracownicy Oddziału ds. Bazy Wiedzy BG przeprowadzili dla redaktorów wydziałowych szkolenie dotyczące przygotowania metadanych zgodnie z wytycznymi MNiSW. Przekazywanie danych do PBN rozpoczęto w drugiej połowie lutego, łącznie wyeksportowano 18 184 wprowadzonych lub zmodyfikowanych danych obejmujących: monografie, podręczniki akademickie, skrypty, artykuły z encyklopedii / słowników,

rozdziały z książek, artykuły z czasopism. Podczas eksportu sierpniowego do PBN przekazano 1 344 rekordy danych, szczegóły prezentuje Tabela 25.

Tabela 25. Liczba dokumentów oraz aktywności w Bazie Wiedzy PW wg roku wydania / obrony / udzielenia / udostępnienia / zgłoszenia aktywności za lata 2013-2017

Typ publikacji	2013	2014	2015	2016	2017
książki	592	580	734	695	286
artykuły i rozdziały (w tym materiały konferencyjne)	4363	4602	4709	4676	2580
raporty	408	535	627	507	284
tłumaczenia	0	2	0	0	0
prace inżynierskie / licencjackie	2973	2901	3281	3145	3203
prace magisterskie	1742	2015	2372	2284	2068
rozprawy doktorskie	124	98	97	76	61
projekty	775	806	892	625	293
patenty	80	82	74	93	56
Suma:	11057	11621	12786	12101	8831
aktywność zawodowa	1357	1627	1745	1797	1616
osiągnięcia zawodowe (kariera)	460	465	559	580	204

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 49/2015 z dnia 30/11/2015 pracownicy Biblioteki Głównej są odpowiedzialni za wprowadzanie części danych do Systemu Informacji o Nauce POL-on. W okresie sprawozdawczym w Bibliotece Głównej wprowadzano dane w 3 modułach Systemu POL-on:

Tabela 26. Liczba rekordów wprowadzonych do POL-on przez pracowników BG w 2017 roku

Typ danych	Liczba opisów
patenty	180
konferencje	176
nagrody i wyróżnienia	1285

Źródło: Opracowanie własne

W całym okresie sprawozdawczym trwały prace nad modyfikacją oprogramowania Bazy Wiedzy prowadzone przez jego twórców z Instytutu Informatyki Wydziału Elektroniki i Technik Informacyjnych. W ramach projektu *Rozwój oprogramowania OMEGA-PSIR* w czerwcu 2017 została zaimplementowana nowa wersja oprogramowania Bazy Wiedzy.

Wdrożone zmiany miały na celu unowocześnienie interfejsu systemu. Modernizacja umożliwiła przejście na nowszą wersję bibliotek GUI i serwera aplikacji JBoss. Przed wdrożeniem nowej wersji bazy przeprowadzono testy oprogramowania BW z nowymi funkcjonalnościami i układem graficznym. W testowaniu wzięli udział pracownicy Biblioteki Głównej i wybrani redaktorzy wydziałowi. W związku z potrzebą zestandaryzowania wyglądu stron PW, BGPW oraz BWPW, w systemie Joomla został stworzony nowy, „kafelkowy” układ strony BWPW oraz zaadaptowano ekrany do wymogów urządzeń mobilnych. Pracownicy BG uzupełnili również informacjami nową stronę BWPW.

W ramach rozbudowy funkcjonalności Bazy Wiedzy w roku sprawozdawczym podjęte zostały prace nad modulem projektów. Przygotowanie oraz implementacja modułu projektów ma na celu zintegrowanie wszystkich procesów związanych z przygotowaniem i realizacją projektów naukowo badawczych w Uczelni wokół systemu Bazy Wiedzy. W szczególności dotyczy to:

- procesów gromadzenia informacji o realizowanych projektach,
- sprawozdawczości na temat realizowanych projektów,
- zapewnienie kompletności informacji o projektach w jednej bazie danych,
- stworzenie mechanizmów wizualizacji statystyk związanych z projektami oraz ich udostępnienie poszczególnym grupom użytkowników.

Prace realizowane były przez zespół Instytutu Informatyki WEiTI oraz Centrum Obsługi Projektów (COP). Zakończenie prac oraz uruchomienie modułu przewidywane jest na III kwartał 2018 roku.

9. PODSUMOWANIE

- W roku sprawozdawczym realizowano kluczowe zadania zgodnie z Regulaminem funkcjonowania SBI PW. Podejmowano dodatkowe działania i angażowano się w projekty mające na celu usprawnienie funkcjonowania bibliotek SBI PW, w szczególności obsługi użytkowników.
- W sposób dynamiczny kształtowano zbiory tradycyjne SBI PW (selekcje i nabytki), co wskazuje na dbałość o aktualność księgozbioru i dążenie do spełniania oczekiwań użytkowników. Ograniczone zasoby finansowe wymuszały konieczność bardzo selektywnego podejścia do oferty rynku wydawniczego oraz ograniczaniu liczby nabywanych egzemplarzy.
- Rok 2017 jest kolejnym, w którym odnotowano wzrost wykorzystania zbiorów elektronicznych, co wyraźnie wytycza kierunek rozwoju zasobów. Rozbudowa oferty

zasobów elektronicznych w najbliższych latach będzie się wiązała z koniecznością zwiększenia na ten cel nakładów finansowych .

- Realizacja wielu zadań (m. in zakup zbiorów, świadczenie usług, organizacja przestrzeni) zależna jest od środków finansowych przeznaczonych na działalność biblioteczną. Należy zwrócić uwagę na fakt, że część bibliotek SBI nie dysponuje wyodrębnionym budżetem, kilka nie wykazuje wydatków na zakup jakichkolwiek zasobów.
- Mimo trudności organizacyjnych związanych z ograniczaniem przestrzeni bibliotecznej oraz brakiem miejsca na zbiory tradycyjne, BG PW starała się zwiększyć komfort pracy użytkowników i zagwarantować oczekiwaną przestrzeń do pracy (realizacja remontów, wydzielenie przestrzeni do cichej pracy). Jednocześnie zauważyć należy systematyczne pogarszanie się sytuacji lokalowej bibliotek, przy jednoczesnym, stałym wzroście oczekiwań użytkowników co do komfortu korzystania z ich przestrzeni i zasobu.
- Położono duży nacisk na kontakt z użytkownikami przy pomocy Internetu oraz mediów społecznościowych, usprawniano komunikację poprzez uruchamianie kolejnych kanałów komunikacji oraz modernizację formuł dotychczas stosowanych.
- W wyniku przeprowadzonych badań opinii użytkowników bibliotek SBI PW zidentyfikowano elementy wymagające usprawnienia oraz obszary szczególnie istotne dla użytkowników. Pozyskana wiedza powinna stać się inspiracją do wprowadzenia modyfikacji oferty bibliotek SBI.

Opracowanie: Alicja Portacha

Elżbieta Mroczek

Edyta Strzelczyk

Warszawa, kwiecień 2018